

ONDERZOEKERIJ

Bacheloropleiding
Pedagogische Wetenschappen van Primair
Onderwijs
Radboud Universiteit

Beperkte opleidingsbeoordeling

De Onderzoekerij
Vondellaan 58
2332 AH Leiden

Email: info@onderzoekerij.nl
Internet: www.onderzoekerij.nl

Inhoud

Inhoud	3
Samenvatting.....	4
1. Introductie	6
1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Panelsamenstelling	6
1.3 Werkwijze	6
2. Beoordeling	8
2.1 Beoogde leerresultaten.....	8
2.2 Onderwijsleeromgeving	9
2.3 Toetsing	13
2.4 Gerealiseerde leerresultaten	15
3. Sterke punten en aanbevelingen	17
3.1 Sterke punten	17
3.2 Aanbevelingen	17
4. Conclusie	18
Bijlage A – Bezoekprogramma	19
Bijlage B – Bestudeerde documenten	20
Bijlage C – Curriculumoverzicht	21
Bijlage D – Afkortingen	22

Samenvatting

Het door de NVAO goedgekeurde panel oordeelt positief over de kwaliteit van de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs (PWPO) van de Radboud Universiteit. Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de beoordeling van het programma door het panel.

De opleiding PWPO is een universitaire bacheloropleiding tot leerkracht in het basisonderwijs, waarin het handelen als leerkracht is gestoeld op een wetenschappelijk pedagogisch en didactisch fundament. Het panel is positief over het unieke profiel waarmee de opleiding goed inspeelt op de veranderingen in het onderwijs, de behoeften in de samenleving en de internationale tendens van meer wetenschappelijk opgeleide leerkrachten basisonderwijs. De beoogde leerresultaten van de opleiding dekken alle wettelijke bekwaamheidseisen, en sluiten aan bij de Dublin-descriptoren voor bachelor-niveau.

Studenten met een vwo-opleiding, afgeronde hbo-bacheloropleiding of propedeuse van een pabo-opleiding met wiskunde op vwo-niveau kunnen instromen in de opleiding. Zij krijgen een uitdagend en intensief programma in kleine groepen met activerende werkvormen. Dit programma kent een heldere opbouw en bestaat uit vijf leerlijnen: Pedagogiek, Orthopedagogiek, Onderzoek, Didactiek en Stage. Studenten passen de kennis en vaardigheden die zij opdoen in de cursussen toe in de stages. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding het Expliciete Directe Instructie (EDI) model in het curriculum toepast. Volgens het panel bevat het curriculum een stevige kennisbasis maar is enige *finetuning* gewenst om cursussen beter op elkaar aan te laten sluiten. Het panel raadt de opleiding bovendien aan om het debat te blijven voeren over de onderwerpen die in het curriculum aan bod moeten komen op basis van de huidige ontwikkelingen.

Het docententeam is volgens het panel kundig en bevlogen. Het panel is positief over de wijze waarop de docenten het EDI-model ook zelf toepassen in hun cursussen. De opleiding heeft een veelheid aan instrumenten om de deskundigheid van het docententeam te bevorderen, zoals het gezamenlijk beoordelen van lesopnames van studenten om interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te waarborgen. Het panel moedigt de opleiding aan om met het groeien van het docentencorps deze investering in professionalisering te behouden.

Het programma is volgens studenten goed studeerbaar en studenten ontvangen voldoende begeleiding bij hun opleiding. Zij worden niet alleen begeleid door de cursusdocenten en studieadviseur, maar ook door een mentor die tevens hun stagedocent is.

De opleiding gebruikt een mix van toetsvormen om leerdoelen te toetsen. De opleiding hanteert zowel summatieve toetsing als ook formatieve feedbackmomenten. Het panel is positief over de zorgvuldige beoordelingsprocedure van de afstudeerstage en bachelorscriptie. De examencommissie draagt volgens het panel zichtbaar bij aan de kwaliteit van toetsing binnen de opleiding.

Het panel concludeert op grond van de bestudeerde selectie eindwerken dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Afgestudeerden kijken met tevredenheid op de opleiding terug en voelen zich goed toegerust voor het beroep van leerkracht in het primair onderwijs of voor het volgen van een relevante mastervolgopleiding.

De voorzitter en de secretaris verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij bevestigen dat de beoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen inzake onafhankelijkheid.

10 juli 2023

Pim Breebaart
(Voorzitter)

Annemarie Venemans
(secretaris)

1. Introductie

Dit rapport beschrijft de bevindingen van het panel dat de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs (PWPO) van de Radboud Universiteit heeft beoordeeld ten behoeve van de opleidingsaccreditatie. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria die zijn beschreven in het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2018).

1.1 Administratieve gegevens

Naam van de opleiding:	B Pedagogische Wetenschappen van PO
CROHO-nummer:	59329
Oriëntatie:	Bachelor
Niveau:	Bachelor of Science
Studiepunten:	180 EC
Locatie:	Nijmegen
Variant:	Voltijd

1.2 Panelsamenstelling

Het panel dat de beoordeling heeft uitgevoerd bestond uit:

- Drs. Pim Breebaart (voorzitter), voormalig Voorzitter College van Bestuur van De Haagse Hogeschool;
- Drs. Tim Surma, Directeur ExpertiseCentrum voor Effectief Leren, Thomas More-hogeschool (België)
- Prof. dr. Maartje Raijmakers, Professor in onderwijswetenschappen en orthopedagogiek, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Ingrid van Doesburg, Voorzitter College van Bestuur bij Onderwijsgroep EduMare;
- Marieke Schuitemaker, BA, masterstudent Educatieve Master Primair Onderwijs, Universiteit van Amsterdam/ Vrije Universiteit/Universiteit Leiden.

Dr. Annemarie Venemans van De Onderzoekerij fungeerde als secretaris van het panel.

De panelleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid ondertekend. In deze verklaring bevestigen zij geen zakelijke of persoonlijke banden te hebben gehad met de betrokken opleiding gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de evaluatie.

De NVAO heeft de samenstelling van het panel op 10 november 2022 goedgekeurd.

1.3 Werkwijze

De opleiding heeft een zelfevaluatie opgesteld waarin de opleiding aan de hand van de vier standaarden van het NVAO-kader is beschreven. Studenten hebben een eigen bijdrage geleverd

waarin zij reflecteerden op de opleiding. Daarnaast heeft het panel bachelorscripties en verslagen van afstudeerstages met de bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd.

Op 2 februari 2023 heeft het panel een (online) voorbereidingsbijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst heeft het panel de eerste bevindingen met elkaar besproken en afspraken gemaakt over de voorbereiding van het locatiebezoek.

De panelleden formuleerden individueel hun voorlopige bevindingen en een aantal vragen die zij tijdens het locatiebezoek aan de orde wilden stellen. De secretaris heeft een overzicht gemaakt van deze voorlopige bevindingen en vragen en stuurde dit naar de panelleden als startpunt voor de voorbereiding van het panel tijdens het locatiebezoek.

Op 13 februari 2023 vond het locatiebezoek plaats. Tijdens dit bezoek sprak het panel met vertegenwoordigers van het opleidingsmanagement, studenten, docenten, alumni, werkveld en de examencommissie. Iedereen die bij de opleiding betrokken is, had de gelegenheid om het panel in vertrouwen te informeren over zaken die zij van belang achten voor de beoordeling. Niemand heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het programma van het bezoek is toegevoegd in bijlage A. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter de voorlopige bevindingen en conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Los van het beoordelingsproces voeren panelleden op een later moment een ontwikkelgesprek met enkele vertegenwoordigers van de opleiding.

Rapport

De secretaris heeft op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel een conceptverslag opgesteld. Dit conceptverslag is aan de leden van het panel voorgelegd en op basis van hun feedback aangepast. Na goedkeuring door het panel, is het conceptverslag ter controle op feitelijke onjuistheden aan de instelling toegezonden. De secretaris heeft de opmerkingen van het programma met de voorzitter besproken, waarna de secretaris het definitieve verslag heeft opgesteld en aan het panel heeft toegezonden voor een laatste ronde van opmerkingen.

Het rapport volgt de vier standaarden zoals vastgelegd in het Beoordelingskader 2018 van de NVAO (beperkt kader): 1) de beoogde leerresultaten, 2) de onderwijsleeromgeving, 3) toetsing, en 4) de gerealiseerde leerresultaten. Het panel heeft voor elk van de vier standaarden een onderbouwde oordeel gegeven op een driepuntschaal: voldoet, voldoet niet, of voldoet ten dele aan de standaard. Vervolgens heeft het panel een onderbouwde eindconclusie over de kwaliteit van het programma gegeven, eveneens op een driepuntschaal: positief, voorwaardelijk positief, of negatief.

2. Beoordeling

2.1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen, analyse en overwegingen

Doel en profiel van de opleiding

Sinds 2018 biedt de RU een bacheloropleiding PWPO aan. Deze opleiding vertrekt vanuit de visie dat er in werkveld en maatschappij een toenemende vraag is naar een universitaire opleiding tot leerkracht in het basisonderwijs, waarin het handelen als leerkracht is gestoeld op een wetenschappelijk pedagogisch en didactisch fundament.

Het doel van de opleiding PWPO is om studenten op te leiden tot *scientist-practitioners*: wetenschappelijk geschoolde professionals die werken op het snijvlak van theorie en praktijk. Volgens het zelfevaluatie-rapport is het ultieme doel dat studenten wetenschappelijke kennis en theorieën kunnen vertalen, toepassen en integreren ten behoeve van de praktijk en dat omgekeerd de praktijk het wetenschappelijke onderzoek en de theorie voedt.

Het panel is positief over het profiel van de opleiding. Het panel waardeert de nadruk op het leggen van een wetenschappelijke kennisbasis die de basis vormt voor het handelen in de praktijk. Hiermee onderscheidt de opleiding zich van de pabo-opleiding en (in mindere mate) de Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO). Het panel is op basis van de zelfevaluatie en de gesprekken die zij voerde van mening dat de opleiding met haar ambities en profilering goed inspeelt op de veranderingen in het onderwijs, de behoeften in de samenleving en de internationale tendens van meer wetenschappelijk opgeleide leerkrachten basisonderwijs.

Aansluiting bij het werkveld

De opleiding leidt op voor een positie in het werkveld waar de waardering voor een meer wetenschappelijke houding en een diepgaandere reflectie op de praktijk nog moet groeien en geïntegreerd moet worden in de bestaande werkprocessen. Dat kan tot bewuste of onbewuste tegenwerking leiden van zittende leerkrachten en/of leidinggevenden. Op basis van de zelfevaluatie en gesprekken met het werkveld en het management van de opleiding heeft het panel geconstateerd dat de opleiding er uitstekend in geslaagd is om zich in de afgelopen zes jaar een plaats te verwerven in dit speelveld. Uit het gesprek met werkveldvertegenwoordigers bleek dat de opleiding intensief contact heeft met schoolbesturen in de regio. Het panel concludeert dat de opleiding trots kan zijn op de goede relatie en samenwerking met het werkveld en de positionering van de opleiding in het werkveld.

Eindkwalificaties

Het profiel van de opleiding is vertaald in acht eindkwalificaties (beoogde leerresultaten). Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties het profiel adequaat reflecteren. De eindkwalificaties zijn in lijn met de Dublin-descriptoren en weerspiegelen daarmee het bachelorniveau goed. De eindkwalificaties

dekken bovendien alle bekwaamheidseisen voor leraren in het primair onderwijs die door de overheid bij wet zijn vastgelegd. Uit de eindkwalificaties blijkt zowel de wetenschappelijke oriëntatie passend bij een academische bacheloropleiding als de professionele oriëntatie passend bij een opleiding opleidend tot leerkracht.

Klein aandachtspunt is de formulering van de eerste eindkwalificatie. Daarin staat dat de student in staat is om aan te tonen dat deze de stof beheerst die volgens de kerndoelen van het basisonderwijs moet worden beheerst door leerlingen aan het einde van het basisonderwijs. Deze eindkwalificatie sluit weliswaar aan bij de bekwaamheidseisen voor leraren primair onderwijs maar wordt door het panel als te licht bevonden. Het management lichtte tijdens het locatiebezoek toe dat zij bij de toetsing een hoger kennisniveau van studenten verwachten. Het panel adviseert deze eindkwalificatie aan te passen in lijn met de toetsing.

Conclusie

De opleiding voldoet aan standaard 1.

2.2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen, analyse en overwegingen

Curriculum

De bacheloropleiding heeft een studieomvang van 180 EC en is opgebouwd uit de leerlijnen Pedagogiek, Orthopedagogiek, Onderzoek, Didactiek en Stage. Iedere leerlijn start met een inleiding waarin studenten kennismaken met het werkveld, de basistheorieën, de methoden, de instrumenten en handvatten voor de onderwijspraktijk krijgen. In bijlage C is een volledig curriculumoverzicht weergegeven.

In de leerlijn Pedagogiek krijgen studenten kennis en inzicht in de belangrijke aspecten van de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. De leerlijn Orthopedagogiek bouwt voort op de lesstof uit de leerlijn Pedagogiek. In deze leerlijn krijgen de studenten inzicht in ontwikkelingsproblemen op het vlak van leren en gedrag. Het ontwikkelen van een kritische houding staat centraal in de leerlijn Onderzoek. Studenten maken kennis met methodologische begrippen en enige kennis met het uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek. De leerlijn Onderzoek eindigt met het schrijven van een bachelorscriptie waarin studenten hun eigen literatuuronderzoek uitvoeren. Hierbij wordt getracht een vraag uit de praktijk van het primair onderwijs te beantwoorden. Met uitzondering van de cursussen 'beroepsvaardigheden' (basis en gevorderd) en de bachelorscriptie volgen studenten alle cursussen in de leerlijnen Pedagogiek, Orthopedagogiek en Onderzoek gezamenlijk met de studenten Pedagogische Wetenschappen.

De leerlijnen Didactiek en Stage zijn specifiek ontwikkeld voor de studenten PWPO. In de leerlijn Didactiek leren studenten naast didactische methoden en technieken in het basisonderwijs ook over pedagogisch handelen en klassenmanagement. Wat studenten in theorie leren kunnen ze tijdens de leerlijn Stage in de praktijk brengen. De stage vormt een belangrijk onderdeel van de opleiding. Vanaf

het eerste jaar lopen de studenten minimaal één dag per week stage waarbij hun taken in complexiteit toenemen en om steeds grotere zelfstandigheid vragen. De stage wordt voorafgegaan door een aantal interactieve colleges. Gedurende de stage komen studenten in werkgroepen bij elkaar om de relatie tussen theorie en praktijk te leggen. In het tweede semester van het derde jaar doen studenten hun afstudeerstage. Na afronding van de afstudeerstage heeft de student op voldoende niveau zelfstandig (drie) opeenvolgende effectieve lesdagen ontworpen en uitgevoerd, heeft de student gereflecteerd op en rekening gehouden met werkwijzen en dilemma's in de praktijk en het professioneel handelen afgestemd met ouders, collega's en andere deskundigen.

Het panel stelt vast dat het curriculum inhoudelijk up-to-date is en de beoogde leerresultaten adequaat afdekt. Wat het panel betreft vertoont het curriculum een evenwichtige opbouw met duidelijke leerlijnen en helder geformuleerde leerdoelen. De opleiding heeft volgens het panel middels een matrix waarin zij de wettelijke bekwaamheidseisen afzet tegen de leerdoelen van iedere leerlijn voldoende aangetoond dat de leerlijnen goed op de bekwaamheidseisen zijn afgestemd. Zowel vakdidactiek als vakinhoud van bijvoorbeeld OJW (Oriëntatie op jezelf en de wereld), rekenen en taal zijn in een groot aantal cursussen belegd. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek uitgebreid met studenten en alumni over het curriculum gesproken. Studenten zijn erg tevreden over het curriculum. Duidelijk is bovendien dat de opleiding luistert naar de wensen van studenten en daarmee aan de slag gaat. Een mooi voorbeeld van door studenten gedreven inhoudelijke vernieuwing is het aanbieden van een herhalingsles in het vak Didactiek Spelling, nadat studenten aangegeven hadden de lessen wat meer praktijkgericht te willen hebben.

Op basis van gesprekken met management, docenten en studenten stelt het panel vast dat de leerlijn Didactiek (gekoppeld aan de leerlijn Stage) staat als een huis. Het panel waardeert de koppeling van deze leerlijn aan de leerlijn Stage. Zo bevat bijvoorbeeld de cursus Didactiek Technisch Lezen een theoretisch deel waar de student leert wat op het gebied van technisch lezen geleerd moet worden aan leerlingen, hoe dat gedaan wordt, en waarom dat op die manier gedaan wordt. Tegelijkertijd voert de student in de stage de praktijkopdrachten behorend bij deze cursus uit. Deze verstrengeling van theorie en praktijk is onder andere mogelijk doordat de stagebegeleider in de school door de student bij aanvang van ieder blok goed op de hoogte wordt gebracht van de opdrachten die gaan komen.

Bij de overige leerlijnen zou volgens het panel nog wat *finetuning* kunnen plaatsvinden. Aan de ene kant merkte het panel op dat door een deels gezamenlijk curriculum met Pedagogische Wetenschappen enige overlap tussen sommige cursussen zit. Aan de andere kant noemden docenten, studenten, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld tijdens het locatiebezoek een aantal onderwerpen die volgens hen nog extra aandacht in het curriculum mochten krijgen. Zo werden bijvoorbeeld meer aandacht voor beroepsvaardigheden, zoals oudergesprekken en meer aandacht voor andere pedagogische inzichten (bijvoorbeeld ander type onderwijs) genoemd. Het panel vindt het positief dat de opleiding recent een curriculum *fingerprint* heeft ontwikkeld om de samenhang tussen opleidingsonderdelen in beeld te brengen. Zij raadt de opleiding aan om structureel aandacht te blijven besteden aan curriculumverfijning en met vertegenwoordigers van de opleiding en het werkveld het debat te blijven voeren over de onderwerpen die in het curriculum aan bod moeten komen op basis van de huidige ontwikkelingen en ervaringen van studenten.

Het panel is positief over het wetenschappelijke karakter van de opleiding. De opleiding is erin geslaagd om een goede balans tussen de theorie en de praktijk te vinden. Het panel waardeert de wijze waarop studenten met de wetenschappelijke kennis die zij opdoen in de cursussen op een *evidence-informed* manier te werk gaan in de stages door onderzoek met praktijkkennis te combineren. In alle interviews die het panel tijdens het locatiebezoek voerde, kwam het belang van

de ontwikkeling van een kritische houding van studenten ter sprake. Studenten doen volgens het panel ook voldoende eigen onderzoek in de opleiding. Naast het literatuuronderzoek in de bachelorscriptie doen studenten een empirisch onderzoek in de cursus 'Academische Vaardigheden 2'. Een interessante ontwikkelingsmogelijkheid is volgens het panel de inbreng van het eigen onderzoek van docenten in het curriculum. Het panel vernam van de opleiding dat zij voornemens is om samen met haar partners in de scholen te werken aan kennisdeling en onderzoek naar spelling, klassenmanagement, leren bij kleuters en kunstonderwijs. Het panel juicht deze wetenschappelijke inbreng van docenten in het curriculum van harte toe.

Didactisch concept

Het curriculum kenmerkt zich door kleinschaligheid en interactieve werkvormen. Theorie wordt veelal gedoceerd in interactieve colleges. In werkgroepen van maximaal twaalf studenten passen studenten vervolgens de theorie toe en worden zij voorzien van feedback. Studenten waarderen deze interactieve werkvormen enorm, zo laten ze weten tijdens het locatiebezoek.

Een zeer centrale rol in het curriculum is weggelegd voor de principes van Rosenshine uitgewerkt in het Expliciete Directe Instructie (EDI) model. In deze methode komen de belangrijkste bewezen effectieve instructietechnieken aan bod. Tijdens het locatiebezoek beschreven studenten en docenten de methode als een gereedschapskist met verschillende tools.

Het panel is zeer enthousiast over de wijze waarop de opleiding EDI hanteert in het curriculum. Volgens het panel geeft dit model de studenten houvast, terwijl tegelijkertijd niet te rigide aan dit model wordt vastgehouden, of zoals een student het verwoordde tijdens het locatiebezoek: "We voelen voldoende ruimte om beredeneerd af te wijken".

Instroom en doorstroom

Studenten met een vwo-opleiding of afgeronde hbo-bacheloropleiding kunnen instromen in de opleiding. Studenten met een propedeuse van de pabo worden ook toegelaten als zij kunnen aantonen dat ze wiskunde op vwo-niveau beheersen.

De instroom in de opleiding in 2022-2023 is 68 studenten. Dit is een forse toename ten opzichte van vijf jaar ervoor toen de instroom 23 studenten bedroeg. De opleiding is blij met de toename in het aantal studenten maar is zich er ook van bewust dat dit gevolgen heeft voor het kleinschalige karakter van de opleiding. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek geconstateerd dat de opleiding goed anticipeert op de toename in het aantal studenten. Zo trekt zij onder andere extra docenten aan om de kleinschaligheid van de didactiekvakken te behouden.

Docententeam

Over de kwaliteit van het docententeam is het panel positief. De opleiding wordt verzorgd door een hecht team van kundige en toegewijde docenten. De inhoudelijke expertise van de docenten sluit aan bij het opleidingsprofiel van het programma. Zowel de praktijkexpertise als de wetenschappelijke expertise is in het team goed vertegenwoordigd. Van docenten met een vaste aanstelling van ten minste 0.3 fte en van tijdelijke stafleden die langer dan twee jaar in dienst zijn, wordt vereist dat ze de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) behalen.

Studenten met wie het panel heeft gesproken zijn positief over hun docenten, die zij als competent en benaderbaar ervaren en met wie zij een prettige omgang hebben. Studenten voelen zich serieus

genomen en omschrijven de sfeer als zeer positief. Zij waarderen het dat docenten zelf de EDI-technieken ook toepassen in hun lessen (*'practice what you preach'*).

Uit gesprekken die het panel voerde kwam naar voren dat een deel van de docenten een jonge groep, veelal net afgestudeerde studenten is. Het panel is tevreden met de intensieve training en begeleiding die deze nieuwe docenten ontvangen. Cursuscoördinatoren bespreken werkgroepen met hen voor en na en organiseren cursuspresentaties. Het panel adviseert om deze begeleiding met het groeien van de opleiding en daarmee het docententeam, te blijven handhaven.

Samenwerking met stagescholen binnen opleidingsschool RadboudUnOS

Het panel is onder de indruk van de goede samenwerking van de opleiding met stagescholen binnen opleidingsschool RadboudUnOS. Deze opleidingsschool bestaat uit een netwerk van scholen die vanuit een gedeelde visie op leren en opleiden samenwerken aan de ontwikkeling van studenten, leerkrachten en onderwijs. Binnen de opleidingsschool worden gezamenlijke studiedagen en masterclasses georganiseerd. Leerkrachten kunnen bovendien de modules van 'Wijze Lessen' volgen, waarin bouwstenen van effectieve didactiek worden gepresenteerd.

Studeerbaarheid en studiebegeleiding

Het panel stelt vast dat het curriculum goed studeerbaar is. Studenten gaven wel aan dat het programma vol zit en daardoor een goede planning vraagt. Ze waarderen de bereidwilligheid van docenten om deadlines van opdrachten aan te passen wanneer studenten in de knel dreigen te raken met andere opdrachten. Volgens studenten zijn er geen specifieke struikelvakken.

Het panel is positief over de begeleiding die studenten tijdens hun opleiding krijgen. Voor advies, begeleiding en voorlichting over toelating, het curriculum en studieplanning kunnen studenten terecht bij de studieadviseur. Daarnaast heeft iedere student een mentor. Deze mentor is tevens de stagedocent van de student. Tijdens stages worden studenten ook begeleid door een stageleerkracht vanuit school en de Universitaire SchoolOpleider (USO) vanuit de opleidingsschool. De USO is een leerkracht basisonderwijs werkzaam op één van de bij PWPO aangesloten opleidingsstichtingen. Een USO begeleidt in samenwerking met universitaire docenten PWPO-studenten in de praktijk.

Opleidingsspecifieke faciliteiten

Het panel is onder de indruk van het prachtige gebouw waar de opleiding sinds een paar jaar is gehuisvest. In het gebouw is een PWPO-klaslokaal ingericht met krijtborden en meerdere camera's, waardoor het mogelijk is om lessen op te nemen vanuit verschillende gezichtspunten. PWPO beschikt ook over een eigen mediatheek waar naast literatuur uit de opleiding ook kinderboeken, studieboeken, wisbordjes, flits- en hakkaarten camera's, statieven en microfoons beschikbaar zijn.

Conclusie

De opleiding voldoet aan standaard 2.

2.3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen, analyse en overwegingen

Toetsbeleid

Het cluster Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen (PWO) van het onderwijsinstituut Sociale Wetenschappen heeft een gezamenlijk toetsbeleid dat een algemeen kader voor de systematiek van toetsing en beoordeling geeft. Dit kader is richtinggevend voor de Onderwijs en Examen Regeling (OER) en de hieraan gekoppelde Regels & Richtlijnen (R&R) voor de examencommissie. De basis voor het toetsbeleid is het principe van *constructive alignment*. Deze *constructive alignment* ziet het panel goed terug in de opleiding. Uit het OER en de cursusbeschrijvingen (inclusief informatie over de toetsing) blijkt dat de beoogde leerresultaten, de leeractiviteiten en de toetsing goed op elkaar zijn afgestemd.

Tijdens het bezoek gaven studenten aan dat zij positief zijn over wijze van toetsing en beoordeling in de opleiding. Studenten weten ruim vóór de toetsafname wat er van hen verwacht wordt.

Toetsvormen

Het panel is van mening dat de toetsvormen die de opleiding inzet adequaat en gevarieerd zijn. Zo maakt de bacheloropleiding gebruik van bijvoorbeeld schriftelijke toetsen met open en gesloten vragen, praktijkopdrachten, lesopnames, werkstukken en reflectieverslagen.

Tegelijkertijd stelt het panel met grote tevredenheid vast dat de opleiding naast summatieve toetsing veel gebruik maakt van formatieve feedback. Studenten krijgen zowel feedback van docenten tijdens interactieve bijeenkomsten als van medestudenten. Zo worden studenten zoveel mogelijk met minimaal één medestudent uit hun studiejaar op een stageschool geplaatst, waarbij zij eens per maand bij elkaar in de klas kijken en elkaar feedback geven.

Een speciale rol van formatieve feedback is weggelegd voor de USO. De USO vindt het voor de kwaliteit van de interactie goed om alleen formatieve feedback te hoeven geven. De studenten die het panel sprak waren erg tevreden over de extra feedback die zij van USO's ontvingen tijdens de stage zonder dat sprake was van een summatieve beoordeling.

Afstudeerwerken

De beoordeling van de afstudeerstage vindt plaats met een video-opname van een les en een eindopdracht. De opleiding heeft gekozen voor een video-opname, omdat deze opname dan teruggekeken kan worden. Bovendien is de beoordeling op deze manier minder een momentopname omdat studenten kiezen welke opname zij aan de stagedocent willen tonen. De stagedocent van PWPO beoordeelt deze opname. Indien de stagedocent twijfelt of deze lesopname voldoende is, wordt de video ook door een tweede beoordelaar beoordeeld. Voor de beoordeling gebruikt de docent een 'Kijkwijzer', waar verschillende onderdelen in staan vermeld. Om de afstudeerstage te kunnen behalen dienen alle onderdelen van de 'Kijkwijzer' met een voldoende te worden beoordeeld. De afsluitende opdracht bestaat uit een eindgesprek en een eindverslag dat ter voorbereiding van dit

gesprek dient. Het eindgesprek wordt beoordeeld met een cijfer. Indien er een onvoldoende wordt behaald voor de afsluitende opdracht, krijgt de student hiervoor één herkansing.

Het panel is van mening dat het beoordelingsproces van de afstudeerstage zorgvuldig verloopt. De 'Kijkwijzer' is voldoende richtinggevend voor de beoordeling. Ook waardeert het panel de aandacht die de opleiding schenkt aan het verhogen van de betrouwbaarheid van de beoordeling. Zo beoordeelt het docententeam van de stage ieder jaar gezamenlijk een video om de interbeoordelaars-betrouwbaarheid te waarborgen. Docenten voelen tevens de ruimte om met elkaar mee te kijken bij twijfel over een beoordeling. Het panel begrijpt de keuze van de opleiding om de opgenomen les niet standaard door twee docenten te beoordelen omwille van de tijdsinvestering. Zij raadt echter wel aan om blijvend aandacht te hebben voor de betrouwbaarheid van de beoordeling van de afstudeerstages.

Het panel is te spreken over de zorgvuldige beoordelingsprocedure van de bachelorscriptie. Deze wordt zowel door de scriptiebegeleider als door een tweede lezer beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier. De gehanteerde beoordelingscriteria zijn volgens het panel passend. Naast de kwaliteit van het eindproduct, wordt bij de scriptiebeoordeling door de eigen begeleider ook rekening gehouden met de mate van zelfstandigheid, de inzet, de hoeveelheid feedback die nodig was en de zelfwerkzaamheid. Voor het definitieve eindcijfer is het oordeel van de eigen docent doorslaggevend. Bij een verschil van twee of meer punten of wanneer een van de beoordelaars de scriptie als onvoldoende beoordeelt en de andere als voldoende, wordt een derde lezer gevraagd de scriptie te beoordelen. Het panel stelde vast dat de beoordelingsformulieren die zij heeft ingezien vrijwel allemaal voorzien waren van waardevolle opbouwende kwalitatieve feedback voor de student. Zij geeft de opleiding in overweging mee om een derde lezer te raadplegen bij een verschil van meer dan één punt in plaats van twee punten.

Examencommissie

De examencommissie controleert en bewaakt de kwaliteit van toetsing en beoordeling. Zo stelt zij concrete richtlijnen op voor de uitvoering van het toetsbeleid en wijst ze jaarlijks voor elk onderwijsonderdeel twee voldoende gekwalificeerde examinatoren aan. Het panel heeft gesproken met leden van de examencommissie en vastgesteld dat zij haar taken naar behoren uitvoert en proactief handelt. De examencommissie is tevens goed op de hoogte van de wettelijke bekwaamheidseisen waaraan de studenten moeten voldoen.

Het panel is positief over het feit dat de examencommissie jaarlijks een steekproef van scripties beoordeelt. Tijdens het panelgesprek lichtte de examencommissie toe dat zij op basis van deze jaarlijkse steekproef geconstateerd heeft dat de methodebeschrijving in veel bachelorscripties niet aanwezig was en ook niet beoordeeld werd. Op basis van deze constatering is de scriptiehandleiding aangepast. Tevens is in het curriculum een bijeenkomst opgenomen over de werkwijze voor een systematisch literatuuronderzoek. Het panel waardeert deze responsiviteit van de opleiding.

Conclusie

De opleiding voldoet aan standaard 3.

2.4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen, analyse en overwegingen

Eindwerken

De afstudeerstage en de bachelorscriptie vormen samen het eindwerk van de opleiding waarmee de student aantoonbaar voldoet aan de eisen van de opleiding en de bekwaamheidseisen voor leraar primair onderwijs.

De afstudeerstage wordt afgesloten met een geobserveerde les (de video opname) en een afsluitende opdracht, bestaande uit een eindverslag en eindgesprek. Het panel heeft vijftien eindverslagen ingezien. Tevens heeft het panel vijftien bachelorscripties bestudeerd. Volgens het panel zijn de eindverslagen en scripties alle van het niveau en de kwaliteit die van een bacheloreindwerk verwacht mogen worden. Uit zowel de scripties als eindverslagen blijkt volgens het panel dat studenten voldoen aan de bekwaamheidseisen van een beginnende leerkracht.

Het panel vindt de bachelorscripties gemiddeld genomen van goede kwaliteit en sommige zelfs van uitstekend niveau. Het panel merkt op dat de bachelorscripties de schrijfvaardigheden van studenten overtuigend aantonen. Het panel constateerde wel dat bij een aantal scripties de gehanteerde methodologie ontbrak. Volgens het panel leidde dit tot een te weinig systematische opzet van het literatuuronderzoek en een ietwat eenzijdige visie op het onderwerp. Het panel verwacht dat met de genomen maatregelen (zie standaard 3) scripties van volgende cohorten een meer systematische methodologische aanpak zullen hebben. Het panel adviseert om te evalueren of met de genomen maatregelen dit het geval zal zijn.

Functioneren van alumni in de praktijk

Uit een alumni-enquête blijkt dat ongeveer 61% van de afgestudeerden direct na de opleiding is gaan werken als leerkracht (al dan niet gecombineerd met een masteropleiding). Overige afgestudeerden zijn voltijds doorgestroomd naar een masteropleiding. Meest gekozen masteropleidingen zijn de masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen.

De alumni met wie het panel heeft gesproken, spraken zonder uitzondering lovend over de kwaliteit van de opleiding. Zij voelden zich na afloop van de opleiding voldoende toegerust om als leerkracht aan de slag te gaan in het primair onderwijs of door te stromen naar een vervolgopleiding.

In gesprek met werkveldvertegenwoordigers vroeg het panel naar de behoefte aan professionals met een wetenschappelijke basis en didactische expertise. De vertegenwoordigers gaven aan dat afgestudeerden van PWPO als leerkracht zeer waardevol zijn: “Deze studenten brengen iets extra’s mee en inspireren andere leerkrachten”. De werkveldvertegenwoordigers waardeerden de vooral kritische houding van de PWPO-studenten en alumni en hun systematische (EDI) aanpak van hun lessen waar ze altijd op kunnen terugvallen. Volgens het werkveld kunnen afgestudeerde PWPO-studenten het primair onderwijs naar een hoger niveau tillen. Om deze afgestudeerden voor het basisonderwijs te blijven behouden is het volgens het werkveld wel noodzakelijk dat ze binnen het onderwijs de mogelijkheid krijgen om hun kennis en vaardigheden optimaal in te zetten.

Conclusie

De opleiding voldoet aan standaard 4.

3. Sterke punten en aanbevelingen

3.1 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

- **Visie** – De opleiding heeft een duidelijke visie over het *evidence-informed* lerarenberoep waar zowel de praktijkwijsheid als de wetenschappelijke evidentie een plaats krijgt;
- **Kleinschalig en intensief** – De studenten krijgen les in kleine groepen. Docenten hanteren activerende werkvormen;
- **Docententeam** – De opleiding kent een bevlogen en kennisrijk docententeam, dat de didactische werkvormen die ze de studenten aanleren ook zelf toepast in hun cursussen;
- **Responsief** – Betrokkenen bij de opleiding kijken zelfkritisch, open en kwaliteitsgetrouw naar de opleiding;
- **Eindniveau** – De afgestudeerde student is ruim geëquipeerd om zowel het beroep van basisschoolleerkracht te beoefenen als ook om door te stromen naar een wetenschappelijke masteropleiding.
- **Ruimte voor ontwikkeling** – De opleiding geeft de docenten veel ruimte om met elkaar zichzelf te blijven professionaliseren en het onderwijs te blijven verbeteren en actualiseren.

3.2 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

- **Eindkwalificaties** – Herformuleer de eerste eindkwalificatie zodat deze beter is afgestemd op de feitelijke cursusinhoud en toetsing;
- **Beoordeling afstudeerstages** – Blijf aandacht houden voor de betrouwbaarheid van de beoordeling van afstudeerstages;
- **Samenhang cursusonderdelen** – Optimaliseer aan de hand van de ontwikkelde *fingerprint* de samenhang tussen de cursussen;
- **Actuele ontwikkelingen** – Blijf het debat voeren over actuele ontwikkelingen die in het curriculum een plek moeten krijgen.

4. Conclusie

Het panel concludeert dat PWPO een ambitieuze bacheloropleiding is met een unieke combinatie van wetenschappelijke fundering en toepassing in de praktijk. De structuur van het programma en de bevoegen docenten zorgen voor een sterke onderwijsleeromgeving, waardoor studenten alle einkwalificaties kunnen verwerven. Het programma heeft een adequaat beoordelingssysteem, inclusief een uitgebreid proces om de kwaliteit van de bacheloreindwerken te waarborgen. De door het panel bestudeerde eindwerken weerspiegelen de wetenschappelijke normen van een bacheloropleiding en de afgestudeerden zijn goed voorbereid op een baan als leerkracht in het primair onderwijs of een aansluitende masteropleiding.

Standaard	Oordeel
Standaard 1	Voldoet
Standaard 2	Voldoet
Standaard 3	Voldoet
Standaard 4	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Bijlage A – Bezoekprogramma

13 februari 2023

Tijd	
09.00 - 09.45	Vorbereiding panel
09.45 - 10.30	Programmamanagement
10.30 - 10.45	Paneloverleg
10.45 - 11.30	Studenten
11.30 - 12.00	Alumni
12.00 - 13.00	Lunch
13.00 - 14.00	Docenten en afstudeerbegeleiders
14.00 - 14.15	Paneloverleg
14.15 - 14.45	Werkveld
14.45 - 15.00	Paneloverleg
15.00 - 15.30	Examencommissie
15.30 - 16.00	Paneloverleg + vragen formuleren voor management
16.00 – 16.30	Tweede meeting met programmamanagement
16.30 – 17.30	Paneloverleg
17.30	Presentatie voorzitter met voorlopig oordeel

Bijlage B – Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport met bijlagen
 - Bijlage 1. Eindkwalificaties
 - Bijlage 2. Curriculumoverzicht
 - Bijlage 3. Samen opleiden
 - Bijlage 4. Cursusbeschrijvingen
 - Bijlage 5. Docenten
 - Bijlage 6. Aanbevelingen panel Toets Nieuwe Opleiding
- Studentenhoofdstuk
- Afstudeerstage reglement
- Bachelorscriptie reglement
- Afstudeerstage stageopdrachten
- PWPO OER 2022-2023
- PWPO vrijwillige stage
- PWPO toetsbeleid
- PWPO fingerprint
- Cursushandleidingen
- PWPO magazine samenvattingen scripties
- PWPO masterclasses
- PWPO NSE resultaten

Bijlage C – Curriculumoverzicht

1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4
SOW-PWPB1060 Inleiding pedagogiek 4EC	SOW-PWPB1050 Inleiding onderwijs-wetenschappen 4EC	SOW-PWBS1290 Inleiding orthopedagogiek 4EC						SOW-PWPO040 Methodiek van de diagnostiek * 4EC		SOW-PWPO050 Behandelingsmethodiek * 4EC	
				SOW-PWPO090 Beroepsvaardigheden basis 4EC				SOW-PWB2240 Neuro-psychologie * 4EC	SOW-PWPO165 Juridische en ethische context 4EC	SOW-PWPO140 Beroepsvaardigheden gevorderd * 4EC	
SOW-PWPO240 Inleiding PWPO 8EC	SOW-PWBS1270 Cognitieve en taalontwikkeling 4EC	SOW-PWPB1280 Soc.-emotionele en morele ontwikkeling 4EC		SOW-PWPB2220 Wetenschaps-filosofie 4EC	SOW-PWPB1260 Motorische en perceptuele ontwikkeling 4EC	SOW-PWPB2280 Leerproblemen 4EC	SOW-PWPB2290 Sociale en emotionele problemen 4EC				
SOW-PWPO190 Academische vaardigheden 1 PWPO 8EC				SOW-PWPB2300 Psychometrie en beslis kunde 4EC		SOW-PWPO200 Academische vaardigheden 2 PWPO 8EC				SOW-PWPO215 Bachelorscriptie PWPO 10EC	
SOW-PWPB1200 Analyse 1 4EC	SOW-PWPB1240 Analyse 2 4EC			SOW-PWPO260 Capita selecta onderwijs 3EC		SOW-PWPB2310 Analyse 3 * 4EC		SOW-PWB3360 Analyse 4 4EC			
SOW-PWPO230 Inleiding wetenschappelijk onderzoek 4EC	SOW-PWPO170 Didactiek Technisch lezen 4EC			SOW-PWPO180 Didactiek Spelling 4EC		SOW-PWPO050 Didactiek Taal 4EC		SOW-PWPO135 School en maatschappij 3EC	SOW-PWPO110 Didactiek Het oudere kind 4EC		
SOW-PWPO230 Didactiek Handschrift 4EC	SOW-PWPO170 Ped. handelen & klassenmanagement 4EC			SOW-PWPO020 Didactiek OJW 4EC		SOW-PWPO040 Didactiek Rekenen en wiskunde 4EC			SOW-PWPO120 Didactiek Kunst en cultuur 4EC		
SOW-PWPO250 Bachelorstage 1 PWPO, incl mentoraat 8EC				SOW-PWPO270 Bachelorstage 2 PWPO, incl mentoraat 8EC				SOW-PWPO155 Bachelorstage 3 PWPO, incl mentoraat en didactiek van het jonge kind 6EC		SOW-PWPO165 Afstudeerstage PWPO 8EC	

* Deze cursussen zijn optioneel in het programma.

Groen: leerlijn pedagogiek en leerlijn orthopedagogiek

Geel: leerlijn onderzoek

Blauw: leerlijn didactiek en leerlijn stage

Bijlage D – Afkortingen

ALPO	Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
EC	European Credit
EDI	Expliciete Directe Instructie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en Examenregeling
PWO	Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen
PWPO	Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs
R&R	Regels & Richtlijnen
RU	Radboud Universiteit
USO	Universitaire SchoolOpleider

